

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Положення про систему забезпечення
якості освітньої діяльності і вищої освіти
(систему внутрішнього забезпечення якості)
Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова

Затвердженовченою радоюЖитомирського
військового інституту імені С. П. Корольова
Протокол від " 24 " грудня 2015 № 5

м. Житомир
2016

I. Загальні положення

1.1. Положення розроблено на підставі Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року №1556-VII, та на принципах, викладених у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти і національному стандарті України „Системи управління якістю” ДСТУ ISO 9001:2009.

1.2. Принципи і процедури забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

1.2.1. Систему забезпечення якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості) Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова (далі – Систему) розроблено згідно з принципами:

- відповідності європейським та національним стандартам якості вищої освіти;
- автономії вищого військового навчального закладу, який несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- процесного та комплексного підходу;
- здійснення моніторингу якості;
- системного підходу, який передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- постійного підвищення якості;
- залучення здобувачів вищої освіти, замовників науково-педагогічних працівників та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості;
- відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості.

1.2.2. Система передбачає здійснення таких процедур і заходів:

здійснення моніторингу та періодичний перегляд освітніх програм;

щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників ВВНЗ (ВНП ВНЗ) та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань у спосіб, що прийнятий у ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи курсантів (слухачів, студентів), за кожною освітньою програмою;

забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації з урахуванням вимог щодо захисту інформації з обмеженим доступом;

забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових роботах працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти.

II. Заходи по забезпеченню якості вищої освіти у військовому інституті

2. Здійснення моніторингу та періодичний перегляд освітніх програм.

2.1. Механізм розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм передбачає виконання наступних процедур: створення робочих груп для розробки освітніх програм за кожним рівнем вищої освіти та спеціальністю, формулювання цілей і завдань освітніх програм, розробка навчального плану, формулювання вимог до результатів навчання, розробка програм навчальних дисциплін, формулювання критеріїв, за якими відбуватиметься перегляд навчальних планів у результаті як зворотного зв'язку із викладачами, курсантами, випускниками і замовниками, так і внаслідок прогнозування розвитку воєнної науки і суспільства в цілому.

2.2. Перегляд освітніх програм відбувається за результатами їхнього моніторингу та аналізу. Критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формуються як у результаті зворотного зв'язку із науково-педагогічними працівниками, курсантами (студентами), випускниками і замовниками, відгуків з військ, так і внаслідок прогнозування розвитку військової справи, форм ведення бойових дій, озброєння, техніки та потреб суспільства.

3. Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників військового інституту та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань.

3.1. Оцінювання знань курсантів (студентів) здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Житомирському військовому інституті імені С. П. Корольова».

3.2. Система оцінювання знань курсантів (студентів) включає вхідний, поточний, самоконтроль, модульний (рубіжний), підсумковий, ректорський, а також контроль під час атестації.

3.3. За результатами навчального року визначаються та оприлюднюються рейтинги курсантів (студентів).

3.4. Для врахування думки курсантів(студентів) щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться періодичні соціологічні опитування курсантів (студентів) і випускників.

3.5. Оцінювання науково-педагогічних і педагогічних працівників військового інституту організовується та проводиться відповідно до «Положення про рейтингову оцінку науково-педагогічних і педагогічних працівників Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова» метою якого є забезпечення ефективного моніторингу стану управління розвитком та якістю діяльності науково-педагогічного складу факультетів та кафедр.

3.6. Головними завданнями рейтингової оцінки є створення інформаційної бази для аналізу результатів діяльності науково-педагогічних і

педагогічних працівників, відповідність сучасним тенденціям розвитку вищої освіти, посилення зацікавленості у підвищенні професійної кваліфікації та освоєнні передового педагогічного досвіду, посилення колективної зацікавленості в покращенні результатів підготовки військових фахівців.

3.7. Основними показниками оцінки діяльності науково-педагогічних і педагогічних працівників є: наявність вченого звання та наукового ступеня, навчальна робота, методична робота, наукова робота, виховна робота, робота з курсантами (студентами), міжнародна діяльність.

3.8. Рейтингова оцінка науково-педагогічних і педагогічних працівників оприлюднюється під час проведення науково-методичного збору перед початком навчального року та враховується під час процедури відбору та призначення на посаду.

4. Забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників.

Метою підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних і наукових працівників інституту є вдосконалення професійної підготовки шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей.

4.1. Працівники інституту підвищують кваліфікацію: в на власній базі; на споріднених кафедрах та факультетах ВНЗ аналогічного профілю або ВВНЗ (ВНП ВНЗ) міста, країни; у військах (силах), на підприємствах, в організаціях, установах Міністерства оборони України; на підприємствах, в організаціях, установах інших міністерств і відомств України.

4.2. Підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних і наукових працівників здійснюється не рідше одного разу на п'ять років відповідно вимог чинного законодавства. Підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників і наукових працівників організовується та проводиться згідно з планом підвищення кваліфікації на навчальний рік, який затверджується керівником інституту.

4.3. Підвищення кваліфікації та стажування враховується при обранні на посади науково-педагогічних працівників.

4.4. Підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників здійснюється за такими *термінами*: – короткострокове – до одного тижня (навчально-методичний збори, семінари, тренінги); середньострокове – від одного до шести тижнів, але не більше 32 національних кредитів (48 кредитів ECTS) (стажування); довгострокове – за обсягом годин навчальної програми становить не менше 108 академічних годин (післядипломна освіта, навчання в магістратурі, аспірантурі, ад'юнктурі, докторантурі); *формами*: – курси підвищення кваліфікації; факультети післядипломної освіти; командно-штабні навчання; стажування; семінари; самоосвіта;

4.5. Управління підвищенням кваліфікації науково-педагогічних працівників покладено на заступника начальника військового інституту з навчальної та наукової роботи, організація та контроль – на навчальний відділ, який розробляє план підготовки та підвищення кваліфікації керівного складу і науково-педагогічних працівників інституту на навчальний рік. На кафедрі діяльність з підвищення кваліфікації планує й організовує її начальник (завідувач).

4.6. Науково-педагогічний працівник, який направляється на стажування, заздалегідь визначає його термін та місце проведення (вони зазначені у річному плані), посаду, на якій відбуватиметься стажування, а також прізвище, ім'я та по батькові керівника установи, його адресу з поштовим індексом. За цими відомостями викладач розробляє, оформлює та подає до методичного кабінету навчального відділу необхідні документи: *заяву* на ім'я начальника військового інституту про направлення на стажування; *витяг з протоколу* засідання кафедри (структурного підрозділу) щодо необхідності підвищення кваліфікації (стажування); *направлення* на стажування на ім'я керівника установи.

5. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи курсантів (слухачів, студентів), за кожною освітньою програмою.

5.1. Самостійна робота курсанта (слухача, студента) забезпечується інформаційно-методичними засобами (підручники, посібники) та матеріально-технічними засобами (макети, тренажери, елементи озброєння та військової техніки), передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни. Крім того, для самостійної роботи курсанта (слухача, студента) рекомендується відповідна наукова та професійна навчальна література, яка відображена в методичних рекомендаціях для самостійної роботи курсантів (студентів).

5.2. Навчально-методичні матеріали для самостійної роботи курсантів (слухачів, студентів) повинні передбачати можливість проведення самоконтролю.

5.3. Самостійна робота курсанта (слухача, студента) з вивчення навчального матеріалу з конкретної дисципліни має проводитися в навчальних аудиторіях, спеціалізованих класах, бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, лабораторіях ВВНЗ, бібліотеках інших ВНЗ.

5.4. Для забезпечення належних умов самостійної роботи курсантів (слухачів, студентів) на зразках озброєння та військової техніки, у комп'ютерних комплексах, на інших навчальних об'єктах підвищеної небезпеки ця робота може здійснюватися за попередньо складеним кафедрою графіком під керівництвом особового складу кафедр з наданням необхідної консультації або допомоги.

5.5. Створення умов для плідної самостійної роботи курсантів (слухачів, студентів) покладається на начальників факультетів, кафедр. Безпосередньо організовують її командири підрозділів курсантів (слухачів, студентів).

6. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом.

6.1. Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в інституті сприяють електронна система збору й аналізу інформації.

6.2. Складовими системи збору та аналізу інформації є бази даних з основних напрямів діяльності військового інституту:

- формування контингенту здобувачів вищої освіти та організація освітнього процесу;
- кадрового забезпечення освітньої та наукової діяльності;
- науково-дослідної діяльності;
- ресурсного забезпечення освітнього процесу та науково дослідної роботи;
- навчально-методичного забезпечення.

6.3. Інформаційні системи дозволяють забезпечити моніторинг якості діяльності військового інституту та прийняття ефективних управлінських рішень щодо її покращення.

6.4. Відповідальні за впровадження та виконання: навчальний відділ приймальна комісія, відділ особового складу та стройового, науковий центр, науково-організаційний відділення, відділення військово-технічної інформації, навчальні частини факультетів, бібліотека військового інституту.

7. Забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства з урахуванням вимог щодо захисту інформації з обмеженим доступом.

8. Забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових роботах працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти.

8.1. Система спрямована на запобігання та виявлення таких різновидів плагіату:

- копіювання та оприлюднення виконаної іншим автором роботи як своєї;

– дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) чужої роботи у свою без належного оформлення цитування;

– внесення незначних правок у скопійований матеріал (зміна формулювання речень, порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитування;

– парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет).

8.2. Система запобігання та виявлення академічного плагіату включає процедури та заходи з

– формування етосу, який не сприймає академічну нечесність;

– створення умов, що унеможлиблюють академічний плагіат;

– виявлення академічного плагіату в наукових статтях, монографіях, дисертаціях, підручниках, навчальних виданнях;

– притягнення до відповідальності за академічний плагіат.

8.3. Система запобігання та виявлення академічного плагіату розповсюджується на наукові та навчальні праці науково-педагогічних, наукових та інших працівників військового інституту, докторантів, ад'юнктів, осіб, прикріплених до інституту з метою здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук) поза ад'юнктурою.

8.4. Заходи із формування етосу, що не сприймає академічну нечесність, включають:

– формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів із визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у наукових і навчальних працях матеріали;

– ознайомлення науково-педагогічних, наукових та інших працівників військового інституту, осіб, які навчаються, з документами, що унормовують

запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;

– введення до освітніх програм і навчальних планів підготовки фахівців з вищою освітою навчальних дисциплін, що забезпечують формування загальних компетентностей з дотримання етичних норм і принципів, коректного менеджменту інформації при роботі з первинними та вторинними інформаційними ресурсами та об'єктами інтелектуальної власності;

– проведення інформування, тих що навчаються, про правила наукової етики;

– введення до виховної роботи факультетів, кафедр заходів із формування у здобувачів вищої освіти етичних норм, що унеможливають академічний плагіат.

8.5. Заходи, спрямовані на виявлення плагіату при підготовці та оприлюдненні наукових творів (окрім дисертацій та фахових видань інституту) та навчальних видань.

8.6. Усі підготовлені до друку наукові твори та навчальні видання розглядаються на засіданнях кафедр, методичній раді.

8.7. При рекомендації твору до друку він має бути перевірений на відсутність академічного плагіату методичною радою військового інституту.

8.8. Заходи, спрямовані на виявлення плагіату при підготовці та оприлюдненні наукових періодичних видань військового інституту. Перед поданням на розгляд вченої ради факультету (інституту) періодичного наукового видання інституту науково-технічна рада перевіряє прийняті до опублікування статті на відсутність академічного плагіату.

8.9. Заходи, спрямовані на виявлення плагіату при рекомендації до захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів

8.10. При розгляді дисертації, виконаної в інституті, на науковому семінарі (засіданні кафедри) проводиться перевірка дисертації та автореферату на відсутність академічного плагіату.

8.11. Перед прийняттям дисертації, поданої для захисту до спеціалізованої вченої ради інституту, проводиться перевірка дисертації та автореферату на відсутність академічного плагіату.

8.12. Дисертації (монографії) та автореферати дисертацій осіб, які здобувають ступені доктора філософії (кандидата наук) доктора наук, а також відгуки опонентів оприлюднюються на веб-сайті інституту з дотриманням вимог чинного законодавства.

8.13. Виявлення академічного плагіату та відповідальність за академічний плагіат.

8.14. Особа, яка виявила академічний плагіат у науковій чи навчальній праці або дисертації працівника, здобувача вищої освіти інституту чи в дисертації, поданій до захисту в спеціалізованій вченій раді інституту, має право звернутися до керівництва військового інституту з письмовою заявою.

8.15. Заява щодо виявлення академічного плагіату розглядається на засіданні методичної ради, яка приймає відповідний висновок.

8.16. Науково-технічна рада інституту може розглядати питання щодо наявності академічного плагіату в наукових та навчальних працях науково-педагогічних, наукових та інших працівників інституту, дисертаціях та авторефератах за власної ініціативи.

8.17. У разі виявлення академічного плагіату в дисертації на здобуття наукового ступеню така дисертація знімається із захисту незалежно від стадії розгляду без права повторного захисту.

8.18. Відповідальність науково-педагогічних, наукових та інших працівників інституту за академічний плагіат визначається їхніми посадовими інструкціями.

8.19. Для технічної підтримки перевірки наукових та навчальних праць на наявність академічного плагіату на офіційному сайті інституту розміщується посилання на сервіси з перевірки наукових праць на наявність плагіату.